

**ՆԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻ
ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐԱԿԱՆ ԵՎ
ՆՅՈՒԹԱԿԱՆ ԿՈՐՈՒՄՏՆԵՐԸ
ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ
ԵՎ ԴՐԱՆՑ ՆԱՏՈՒՑՄԱՆ
ՆԻՄԱԽՆԴԻՐՆԵՐԸ**

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
Մ. ԲՈԹԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

**ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐԱԿԱՆ
ԵՎ ՆՅՈՒԹԱԿԱՆ ԿՈՐՈՒՄՏՆԵՐԸ
ՉԵՂԱՄՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԸՆԹԱՅՔՈՒՄ
ԵՎ ԴՐԱՆՉ ՀԱՏՈՒՅՄԱՆ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐԸ**

Գիտական հոդվածների ժողովածու – 2015

Ժողովածուն նվիրված է հայոց ցեղասպանության
100-րդ տարելիցին (1915-2015)

ԵՐԵՎԱՆ
ՀՀ ԳԱԱ «ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ» ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ
2015

ՀՏԳ- 94 (479.25)
ԳՄԴ- 63.3 (5Հ)
Հ 241

Երաշխավորված է հրատարակության ՀՀ ԳԱԱ
Մ. Քոթանյանի անվան տնտեսագիտության
ինստիտուտի գիտական խորհրդի որոշմամբ

**Գիտական խմբագիր՝
պատմ. գիտ. թեկնածու, դոցենտ**

Ա. Մարուքյան

**Հեղինակներ՝ Վ. Հարությունյան, Գ. Կիրակոսյան, Ա. Թամազյան,
Ա. Աստոյան, Ա. Մակարյան, Թ. Մանասերյան,
Թ. Հարությունյան, Ա. Քերոբյան, Ա. Բաղդասարյան,
Ս. Լազարյան**

Հ 241 Հայ ժողովրդի ժողովրդագրական և նյութական կորուստները
ցեղասպանության ընթացքում և դրանց հատուցման հիմնա-
խնդիրները / Ա. Մարուքյանի խմբագրությամբ - Եր.: ՀՀ ԳԱԱ
«Գիտություն» հրատ., 2015. – 184 էջ:

Ժողովածուն նվիրված է հայոց ցեղասպանության 100-րդ տա-
րելիցին (1915-2015):

Գրքում ընդգրկված հոդվածները պատկերացում են տալիս
հայոց ցեղասպանության պատճառած ժողովրդագրական, նյու-
թական ու ֆինանսական կորուստների և դրանց հնարավոր հա-
տուցման ուղիների վերաբերյալ: Այն պատրաստել է ՀՀ ԳԱԱ
տնտեսագիտության ինստիտուտը՝ ներգրավելով տարբեր ոլորտի
մասնագետների:

ՀՏԳ- 94 (479.25)
ԳՄԴ- 63.3 (5Հ)

ISBN 978-5-8080-1169-4

© ՀՀ ԳԱԱ Մ. Քոթանյանի անվան տնտեսագիտության ինստիտուտ, 2015թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ	4
1. ՎԼԱԴԻՄԻՐ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ ԳԵՎՈՐԳ ԿԻՐԱԿՈՍՅԱՆ	
ՅԵՂԱՍԴԱՆՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄՆԵՐԸ ԵՎ ԳՐԱՆՅ՝ ԲՆՈՐՈՇ ՀԱՏԿԱՆԻՇՆԵՐԸ	5
2. ԱՐԹՈՒՐ ԹԱՄԱԶՅԱՆ	
ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐԱԿԱՆ, ՆՅՈՒԹԱԿԱՆ, ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	45
3. ԱՆԱՀՅՏ ԱՍՏՈՅԱՆ	
ՀԱՅԵՐԻ ՈՒՆԵԶՐԿՈՒՄԸ ՈՐՊԵՍ ՀԱՅՈՅ՝ ՄԵԾ ԵՂԵՈՒՆԻ ԳՐՎԱՊԱՏՃԱՌ	66
4. ԱՆՆԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ	
ԹՈՒՐԷԻԱՅԻ ԿՈՂՄԻՅ՝ ԷՔՍՊՐՈՊՐԻԱՅՎԱԾ ՀԱՅԵՐԻ ԳՈՒՅՔԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԵՎ ԳՐԱՆՅ՝ ԴԻՄԱՅ՝ ՏՐՎՈՂ ՓՈՒՆՀԱՏՈՒՅՄԱՆ ՀԻՄՆԱՆԽԵՂԻՐՆԵՐԸ ՄԱՐԲՈՇԻ ՓԱՍՏԱՐԿՆԵՐԻ ՀԻՄԱՆ ՎՐԱ	95
5. ԹԱԹՈՒԼ ՄԱՆԱՍԵՐՅԱՆ ԹԱՄԱՐԱ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ	
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՅՆԵՐԻ ՀՈԳԵՎՈՐ ԵՎ ՆՅՈՒԹԱԿԱՆ ՆԵՐՈՒԺԸ ՅԵՂԱՍԴԱՆՈՒԹՅԱՆ ԸՆԹԱՅՔՈՒՄ	121
6. ՎԼԱԴԻՄԻՐ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ ԹԱԹՈՒԼ ՄԱՆԱՍԵՐՅԱՆ ԱՐՄԱՆ ԶԵՐՈՐՅԱՆ	
ՅԵՂԱՍԴԱՆՈՒԹՅԱՆ ՆՅՈՒԹԱԿԱՆ ԿՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ ԸՍՏ ՀՀ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՐԽԻՎՈՒՄ ԴԱՀՎՈՂ ՀԱՅՏԱՐԱՐԱԳՐԵՐԻ	144
7. ԱՐՄԵՆ ԲԱՂՎԱՍԱՐՅԱՆ	
ՀԱՅՈՅ՝ ՅԵՂԱՍԴԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԴԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՏՈՒՅՄԱՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ԶԵՎԵՐԻ ՀԻՄՆԱՆԽԵՂԻՐՆԵՐԻ ՇՈՒՐՅ	154
8. ՍԵՐԳԵՅ ԼԱԶԱՐՅԱՆ	
ՅԵՂԱՍԴԱՆՈՒԹՅԱՆ ՖՈՆԴԻ ՍՏԵՂՇՈՒՄ. ՀԱՏՈՒՅՄԱՆ ՓԱԹԵԹԻ ԶԵՎԱՎՈՐՈՒՄ	171
ՍԵՐ ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐԸ	183